A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2025. július 3.*

„Előzetes döntéshozatal – Jogállamiság – Az igazságszolgáltatás függetlensége – Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – Hatékony bírói jogvédelem az uniós jog által szabályozott területeken – A bírák elmozdíthatatlanságának elve – Hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított katonai bíró – E bíró előrehozott nyugdíjazását előíró nemzeti szabályozás”

A C-646/23. sz. [Lita] és C-661/23. sz. [Jeszek][i] egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott két előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyeket a Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális katonai bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2023. október 27-én, illetve 2023. november 9-én érkezett, 2023. október 25-i és 2023. november 9-i határozataival terjesztett elő a

P. B. (C-646/23),

R. S. (C-661/23)

ellen folytatott,

a **Prokuratura Rejonowa w Lublinie** (C-646/23),

a **Prokuratura Rejonowa Warszawa-Ursynów w Warszawie** (C-661/23)

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásokban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: I. Jarukaitis tanácselnök (előadó), N. Jääskinen, A. Arabadjiev, M. Condinanzi és R. Frendo bírák,

főtanácsnok: T. Ćapeta,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

[i] A jelen ügyek neve fiktív. E nevek nem egyeznek az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna és S. Żyrek, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében K. Herrmann, P. Stancanelli és P. J. O. Van Nuffel, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az EUSZ 2. cikknek, az EUSZ 4. cikk (2) és (3) bekezdésének, valamint a büntetőeljárás során az ártatlanság vélelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2016. L 65., 1. o.) összefüggésben értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének, az EUMSZ 267. cikknek, valamint az uniós jog elsőbbsége és tényleges érvényesülése elvének, valamint a hatalmi ágak szétválasztása elvének az értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket a P. B. ellen üzemanyag-lopás miatt (C-646/23. sz. ügy) és R. S. ellen a katonai egységében való jelenlétre vonatkozó kötelezettségének megsértése miatt (C-661/23. sz. ügy) indított büntetőeljárások keretében terjesztették elő.

A lengyel jog

Az alkotmány

3 A Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (a Lengyel Köztársaság alkotmánya; a továbbiakban: alkotmány) 175. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A Lengyel Köztársaságban az igazságszolgáltatást a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország)], a rendes bíróságok, a közigazgatási bíróságok és a katonai bíróságok végzik. […]”

4 Az alkotmány 176. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„A bíróságok szervezetét és hatáskörét, valamint a bírósági eljárást törvény határozza meg.”

5 Az alkotmány 179. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A köztársasági elnök a bírákat a Krajowa Rada Sądownictwa [(nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország; a továbbiakban: KRS)] javaslata alapján határozatlan időre nevezi ki.”

6 Az alkotmány 180. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A bírák elmozdíthatatlanok.

(2) A bíró csak bírói határozat alapján és csak a törvényben meghatározott esetekben menthető fel, függeszthető fel tisztségéből, helyezhető át más bírósághoz vagy más funkcióba akarata ellenére.

(3) A bíró nyugállományba helyezhető olyan betegség vagy rokkantság miatt, amely alkalmatlanná teszi őt feladatainak ellátására. Az eljárást és a bírósági jogorvoslat módját törvény határozza meg. […]”.

A rendes bíróságokról szóló törvény

7 A 2001. július 27-i ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságokról szóló törvény) (Dz. U. 98. sz., poz. 1070.) alapeljárásokban alkalmazandó változata (a továbbiakban: a rendes bíróságokról szóló törvény) 70. cikkének 1. és 2. §-a a következőket írja elő:

„1. A bírót saját kérelmére vagy a bíróság illetékes tanácsának kérelmére nyugdíjazni kell, ha betegség vagy rokkantság miatt […] tartósan alkalmatlannak találták bírói feladatainak ellátására.

2. A nyugdíjazás, valamint a bírónak a feladatai ellátására és ítélkezésre való alkalmatlanságának felülvizsgálata iránti kérelmet az érintett bíró vagy a bíróság illetékes tanácsa nyújthat be. […]”.

8 E törvény 71. cikkének 2. és 3. §-a a következőképpen rendelkezik:

„2. A bíró nyugállományba helyezhető, ha alapos ok nélkül nem veti alá magát a 70. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálatnak, amennyiben a vizsgálatot a bíróság kollégiuma vagy az igazságügyi miniszter kérte.

3. A bíró az igazságügyi miniszter kérelmére a bírósági szervezetben bekövetkező változás vagy az igazságszolgáltatási körzetek határainak megváltozása esetén is nyugállományba helyezhető, ha nem helyezték át másik bírósághoz.”

9 Az említett törvény 73. cikkének 1–3. §-a értelmében:

„1. A bírónak a 70. és 71. cikk szerinti nyugdíjazása esetén a határozatot a bíró, az illetékes bíróság kollégiuma vagy az igazságügyi miniszter kérelmére a [KRS] hozza meg.

2. A [KRS] 70. és 71. cikkben említett esetekben hozott határozatai ellen a [Sąd Najwyższyhoz (legfelsőbb bíróság)] lehet fellebbezni.

3. A keresetindítás a [KRS] közreműködésével történik […]. A keresetet a bíró, az illetékes bíróság elnöke és az igazságügy-miniszter […] nyújthatja be […]”.

A katonai bíróságokról szóló törvény

10 Az 1997. augusztus 21-i ustawa – Prawo o ustroju sądów wojskowych (a katonai bíróságok szervezetéről szóló törvény) (Dz. U. 117. szám, poz. 753) alapeljárásban alkalmazandó változatának (a továbbiakban: a katonai bíróságokról szóló törvény) 22. cikkének 1. és 2. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Katonai bíróság bírája lehet hivatásos katonai szolgálatot teljesítő tiszt […]”.

11 E törvény 23. cikkének 1. §-a értelmében:

„Katonai bíróság bírája olyan személy, akit a Lengyel Köztársaság elnöke nevez ki erre a tisztségre, és aki a Lengyel Köztársaság elnöke előtt esküt tett. […]”.

12 Az említett törvény 35. cikkének 1. és 4. §-a a következőképpen rendelkezik:

„1. A bíró nem mentesíthető a hivatásos katonai szolgálatának kötelezettsége alól a szolgálati jogviszonyának a törvény erejénél fogva történő megszüntetése, illetve a tisztségének elvesztése vagy nyugdíjazása előtt.

[…]

4. Amennyiben a katonai orvosi bizottság határozata alapján a bíró véglegesen alkalmatlannak minősül a hivatásos katonai szolgálatra, a [KRS] az érintett kezdeményezésére – a hatáskörrel rendelkező bírói értekezlettel való konzultáció mellőzésével – azt javasolja a Lengyel Köztársaság elnökének, hogy a katonai bíróság bíráját rendes bíróság bírájává nevezze ki.”

13 E törvény 70. cikkének 1. és 2. §-a a következőképpen rendelkezik:

„1. A [rendes bíróságokról szóló törvény] 70., 71. [és] 73. cikkének rendelkezései értelemszerűen alkalmazandók a katonai bíróságokra […]

2. A [jelen] törvény által nem szabályozott ügyekben a katonai bíróságok bíráinak jogait és kötelezettségeit a hivatásos katonák katonai szolgálatára vonatkozó rendelkezések határozzák meg.”

A honvédelemről szóló törvény

14 A 2022. március 11-i ustawa o obronie Ojczyzny (a honvédelemről szóló törvény, Dz. U. poz. 655.), 2022. március 23-án hatályba lépett változata (a továbbiakban: a honvédelemről szóló törvény) 226. cikkének 3. pontja a következőképpen rendelkezik:

„A hivatásos katonát fel kell menteni a hivatásos katonai szolgálatra vonatkozó kötelezettségek alól, ha: […] a katonai orvosi bizottság megállapítja a szolgálatra való alkalmatlanságát. […]”.

15 Az említett törvény 229. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 226. cikk [3. pontjában említett esetben] a hivatásos katonai szolgálat alóli felmentés – a 233. cikkre is figyelemmel – a vonatkozó ítélet jogerőre emelkedésének napjától vagy a határozat jogerőre emelkedésének napjától, vagy attól az időponttól hatályos, amikor a hivatásos katonai szolgálat alóli felmentést megalapozó körülmények bekövetkeztek. […]”.

16 Az említett törvény 233. cikke értelmében:

„Ha a katonai bíróság bíráját vagy a katonai ügyészt, aki hivatásos katona, mentesítik a hivatásos katonai szolgálatának kötelezettsége alól, a bíróság vagy az ügyészség megfelelő szervezeti egységében bírói vagy katonai ügyészi tisztségét az ezen egységekben meglévő tisztségek számától függetlenül megőrzi tisztségét. […]”.

A módosító törvény

17 A 2023. július 28-i ustawa o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (a polgári törvénykönyvről szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló törvény; Dz. U., poz. 1615.; a továbbiakban: módosító törvény) 10. cikke a honvédelemről szóló törvény 233. cikkét az alábbiak szerint módosította:

„Amennyiben a katonai ügyészt, aki hivatásos katona, felmentik a hivatásos katonai szolgálatának kötelezettsége alól, megőrzi az ügyészség megfelelő szervezeti egységén belüli ügyészi tisztségét, függetlenül az ezen az egységen meglévő ügyészi tisztségek számától.”

18 Az említett törvény 13. cikke értelmében:

„A katonai bíróság hivatásos katonai szolgálat alól felmentett bírája, aki jelen törvény hatálybalépésének időpontjában bírói tisztséget tölt be, ezen időponttal nyugdíjba vonul.”

19 Az említett törvény 14. cikke értelmében e törvény 10. és 13. cikke 2023. november 15-én lépett hatályba.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

20 P. B. és R. S., akik hivatásos katonák, büntetőeljárás alatt állnak az alapügyben, mivel P. B. üzemanyagot lopott, R. S. pedig nem tett eleget a katonai egységében való jelenlétre vonatkozó kötelezettségének. A Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie (varsói elsőfokú katonai bíróság, Lengyelország) két külön ítéletében megállapította P. B. és R. S. bűnösségét e bűncselekményekben. P.B-t „napi tételes pénzbüntetés” megfizetésére, míg R. S.-t az ítélet meghozatalának egy év próbaidőre való feltételes felfüggesztésére kötelezték.

21 P. B. és R. S. fellebbezést nyújtott be ezen ítéletekkel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawiéhez (varsói regionális katonai bíróság, Lengyelország). A két ügyet e bíróság keretében egyesbíróként eljáró P. R. bírónak osztották ki, aki a P. B.-re vonatkozó ügyben 2023. október 25-én, az R. S.-t érintő ügyben pedig 2023. november 9-én tartott tárgyalást.

22 Előzetes döntéshozatal iránti kérelmeiben a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy az e bíróságra 2013. január 29-én kinevezett P. R. bírónak egészségi állapota miatt 2017 júliusában megállapították a hivatásos katonai szolgálatra való alkalmatlanságát, ugyanakkor bírói tisztségének ellátására alkalmasnak nyilvánították. P. R. következésképpen a katonai bíróságokról szóló törvény 35. cikkének (4) bekezdése alapján kérte valamely rendes bíróságnál az azonos bírói munkakörbe történő áthelyezését.

23 2017. július 25-én a KRS azt javasolta a Lengyel Köztársaság elnökének, hogy adjon helyt e kérelemnek. Ő azonban 2021. december 27-én, azaz több mint négy évvel később elutasította P. R. bírónak a kért álláshelyre való kinevezését.

24 Ezenkívül 2019 decemberében az igazságügyi miniszter P. R. bíró nyugdíjazására irányuló javaslatot nyújtott be a KRS-hez, amely e kérelemnek nem adott helyt azzal az indokkal, hogy e bírót nem nyilvánították alkalmatlannak a bírói feladatok ellátására. Miután a védelmi miniszter 2022 januárjában hasonló kérelmet nyújtott be, a KRS 2023. június 12-én megtagadta ilyen

intézkedés elrendelését a honvédelemről szóló törvény 233. cikkének 2022. április 24-i hatálybalépése miatt, amely lehetővé teszi, hogy a hivatásos katonai szolgálata alól felmentett katonai bírák továbbra is ellássák feladataikat.

25 Ugyanezen okból a Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális katonai bíróság) elnöke felmentette P. R. bírót a hivatásos katonai szolgálatának kötelezettségei alól, és hivatalban tartotta a kérdést előterjesztő bíróságnál, ahol 2023 márciusától ismét ítélkezett.

26 Mindazonáltal a módosító törvénnyel a Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (a Lengyel Köztársaság parlamentje) egyrészt úgy módosította a honvédelemről szóló törvény 233. cikkét, hogy a katonai bírák és ügyészek azon lehetősége, hogy a hivatásos katonai szolgálat alóli felmentésüket követően is hivatalban maradjanak, már csak a katonai ügyészekre alkalmazandó, másrészt pedig előírta, hogy minden olyan bírót, akit felmentettek a hivatásos katonai szolgálatának kötelezettsége alól, de aki a módosító törvény hatálybalépésének időpontjában hivatalban maradt, ez utóbbi időpontban hivatalból nyugdíjazni kell.

27 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy e jogszabálymódosítást követően e bíróság megfelel-e az uniós jog értelmében vett „törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság” kritériumainak.

28 E tekintetben arra hivatkozik, hogy azt a rendelkezést, amely megszüntette annak lehetőségét, hogy a katonai bíróság bírája a hivatásos katonai szolgálatának kötelezettsége alóli felmentés esetén továbbra is betöltse tisztségét, miközben e lehetőséget a hasonló helyzetben lévő katonai ügyészek számára fenntartotta, nyomós közérdek, illetve bármilyen csekély igazolás nélkül fogadták el, megsértve ezzel az alkotmány 180. cikkének (3) bekezdését, amely csak olyan betegség vagy rokkantság esetére írja elő a bíró előrehozott nyugdíjazását, amely alkalmatlanná teszi őt feladatainak ellátására.

29 Ez a módosító törvény által P. R. bíróval szemben alkalmazott, előrehozott nyugdíjazásra irányuló intézkedés kihat a kérdést előterjesztő bíróság függetlenségére és pártatlanságára, és ennélfogva a P. B. és R. S. ellen indított büntetőeljárás jogszerűségére, valamint az ártatlanság vélelmének tiszteletben tartására, amelynek biztosítására a 2016/343 irányelv irányul.

30 A kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül megjegyzi, hogy a módosító törvény 10. és 13. cikkének rendelkezései nem függenek össze azzal, ami e törvény eredeti tárgya volt, és amely kívül esett a bírósági szervezeten.

31 Hozzáteszi, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság, Lengyelország) jelenlegi összetételére és ítélkezési gyakorlatára tekintettel e rendelkezések alkotmányossága egyáltalán nem vizsgálható, és hogy a P. R. bírót érintő, hivatalból történő nyugdíjazásra irányuló intézkedés tekintetében nincs lehetőség bírósági felülvizsgálatra.

32 Végül kifejti, hogy a módosító törvény 10. és 13. cikke valójában személyre szabott rendelkezések, amelyek kizárólag P. R. bíróra vonatkoznak. E rendelkezések bevezetését a lengyel kormány azon szándéka magyarázza, hogy e bírót a jogállamiság érdekében tett nyilvános állásfoglalásai és a KRS korábbi összetételében a KRS alelnökeként végzett korábbi tevékenységei miatt kizárja. Így P. R. bíró zaklatás áldozatává vált mind a hatóságok, mind pedig az e kormányhoz közeli médiaorgánumok részéről. Hamis információkat terjesztettek a magánéletére vonatkozóan, és

alaptalanul indítottak vele szemben büntetőeljárást. Ráadásul ok nélkül felmentették a Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie (varsói elsőfokú katonai bíróság) elnöki tisztségéből, és többszörös nyomás nehezedett rá annak érdekében, hogy előrehozott nyugdíjba vonuljon.

33 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság először is arra keresi a választ, hogy ellentétes-e az uniós joggal a módosító törvényben előírt nyugdíjazási intézkedés, noha először is ez az intézkedés csak egyetlen bírót érint, és nem vonatkozik a katonai ügyészekre, akik ugyanakkor az e bíróéhoz hasonló helyzetben vannak, és e rendelkezés olyan törvény részét képezi, amely nem a bíróságok szervezetére vonatkozik. Továbbá az említett intézkedést nem igazolja semmilyen közérdekű ok, hanem éppen ellenkezőleg, büntető jellegű az érintett bíróval szemben, aki a bírói függetlenség védelmére irányuló tevékenysége miatt ki van téve a végrehajtó hatalom megtorlásának. Végül az említett bíróság számára semmilyen jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre az előrehozott nyugdíjazásának vitatására.

34 Másodszor, e bíróság azt kérdezi, hogy az uniós jog lehetővé teszi-e számára, hogy ideiglenesen felfüggessze a módosító törvény 10. és 13. cikkének alkalmazását mindaddig, amíg a Bíróság választ nem ad az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseire. E tekintetben az említett bíróság, amely kifejti, hogy a lengyel jog nem ír elő olyan mechanizmust, amely lehetővé tenné e rendelkezések felfüggesztését, úgy véli, hogy az ilyen intézkedés, amely lehetővé teszi P. R. bíró számára, hogy a Bíróság ítéletéig továbbra is ellássa bírói feladatait, az egyetlen olyan intézkedés, amely biztosíthatja az uniós jog teljes érvényesülését.

35 Harmadszor és utolsósorban ugyanezen bíróság azt kérdezi, hogy abban az esetben, ha a Bíróság úgy ítélné meg, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével ellentétes a módosító törvény 13. cikkének alkalmazása, köteles lenne-e mellőzni e rendelkezés alkalmazását, és ebből az következne-e, hogy P. R. bírót nem nyugdíjaznák.

36 E körülmények között a Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális katonai bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a C-646/23. sz. ügyben előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az [EUSZ 19. cikk] (1) bekezdésének második albekezdését, valamint az [Charta] 47. cikkét a [2016/343 irányelv] rendelkezéseivel összefüggésben, hogy azokkal ellentétes [a módosító törvény] 10. és 13. cikkéhez hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely [a 2016/343] irányelv hatálya alá tartozó ügyben fellebbezést elbíráló bíró jogszabály erejénél fogva történő nyugdíjazását írja elő, abban az esetben, amikor először is e rendelkezést oly módon alkották meg, hogy az összes szolgálatot teljesítő bíró közül kizárólag egyetlen bírót érint, másodszor e rendelkezés annak ellenére nem terjed ki a hasonló helyzetben lévő ügyészekre, hogy az eddigi jogszabályok szerint a fellebbezést elbíráló bíróhoz hasonló helyzetben lévő ügyészek és bírák ugyanolyan elbánásban részesültek, harmadszor az e rendelkezést tartalmazó törvény nem a bíróságok szervezetére vonatkozik, hanem teljes más területet érint, indokolása pedig semmilyen módon nem ad magyarázatot arra, hogy miért került sor e rendelkezés bevezetésére, nem hivatkozik semmilyen olyan fontos közérdekre, amelyet e rendelkezés bevezetése szolgálna, továbbá nem adja meg azokat az okokat, amelyek miatt e rendelkezés bevezetése az említett célokkal arányos lenne, valamint negyedszer sem e rendelkezés, sem pedig a nemzeti jog más rendelkezése nem biztosítja annak lehetőségét, hogy bíróság vagy más hatóság elbírálhassa az e rendelkezés által érintett bíró fellebbezését vagy egyéb jogorvoslatát annak vizsgálata érdekében, hogy megalapozott volt-e a nyugdíjazása, valamint hogy e rendelkezés összeegyeztethető-e a magasabb rangú nemzeti jogszabályokkal vagy az uniós jog, illetve a nemzetközi jog rendelkezéseivel?

2) Az első kérdésre adott válasz szempontjából van-e jelentősége annak a körülménynek, hogy [a módosító törvény 13. cikke] által érintett bírót korábban a bíróságok és bírák függetlenségének védelme érdekében kifejtett tevékenysége miatt a végrehajtó hatalom részéről megtorlás érte, amely a korábban hatályos jogszabályok alapján megkísérelte e bírót nyugdíjazni, és az említett nemzeti jogi rendelkezést e kísérletek sikertelensége miatt hozták meg? E válasz szempontjából van-e jelentősége annak a körülménynek, hogy a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint e rendelkezés semmilyen fontos közérdeket nem szolgál, hanem inkább büntető jellegű?

3) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, az EUSZ 2. cikket és az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, valamint az uniós jog elsőbbségének és a hatékony bírósági felülvizsgálatnak az elvét a Bíróság 2007. március 13-i Unibet ítéletére (C-432/05) tekintettel, hogy az a bíróság, amelyben az első és a második kérdésben említett bíró eljár, hivatalból felfüggesztheti a nemzeti jognak az első kérdésben említett, e bíró nyugdíjazását előíró rendelkezésének alkalmazását, és ezen és más ügyekben a Bíróság válaszáig eljárhat, amennyiben ezt szükségesnek tartja ahhoz, hogy az e bíróság előtt folyamatban lévő ügyben az uniós jog alkalmazandó rendelkezéseivel összhangban szülessen határozat?

4) Úgy kell-e értelmezni a harmadik kérdésben említett rendelkezéseket és elveket, hogy amennyiben a Bíróság a második kérdésben ismertetett körülményekre figyelemmel az első kérdésre igenlő választ adna, a nemzeti jognak az utóbbi kérdésben említett, a bíró nyugdíjazását előíró rendelkezése nem alkalmazható, és a bíró nem vonul nyugdíjba, kivéve ha ahhoz más jogalap áll rendelkezésre?”

37 A C-661/23. sz. ügyben e bíróság szintén úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – ideértve az [EUSZ 2. cikket] és a jogállamiság abban kimondott értékét, valamint [Charta] 47. cikkével összefüggésben értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését –, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint:
   a) a honvédelemről szóló törvény [módosító törvény] által módosított 233. cikke, amely eltörölte a nemzeti katonai bíróság bírájának azon jogosultságát, hogy a hivatásos katonai szolgálat alóli felmentését követően (ideértve azt az esetet is, amikor a hivatásos katonai szolgálat teljesítésére végleg alkalmatlanná nyilvánították) megőrizze az adott bíróságon belüli bírói tisztségét, ami magában foglalja e bíró azon jogosultságát is, hogy az e rendelkezések hatálybalépése előtt a részére kiosztott ügyekben a bíróság ítélkező testületeinek tagja legyen;
   b) a [módosító törvény] 13. cikke, amely szerint az a) pontban említett rendelkezések hatálybalépésének napjától a nemzeti katonai bíróságnak a fentiekben ismertetett körülmények között a katonai szolgálat alól felmentett bírája a jogszabály erejénél fogva nyugdíjba vonul?

   Az e kérdésre adott válasz tekintetében jelentőséggel bír-e, hogy az első kérdés b) pontjában említett rendelkezés kizárólag egyetlen, a kérdést előterjesztő bíróság tagjaként eljáró bíróra irányul és fog irányulni (úgynevezett személyre szabott jogszabály), és hogy ugyanakkor fennmaradt az ügyészeknek biztosított hasonló jogosultság, amely szerint a hivatásos katonai szolgálat alóli felmentésük ellenére is megőrizhetik katonai ügyészi tisztségüket?

2) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – ideértve az első kérdésben említett rendelkezéseket is –, hogy a nemzeti katonai bíróság bírájának az első kérdésben említett körülmények között jogszabály erejénél fogva történő nyugdíjazása nem hatályos, aminek következtében e bíró továbbra is a kérdést előterjesztő bíróság ítélkező testületének tagja marad, és valamennyi állami hatóságnak – köztük a bírósági hivataloknak – lehetővé kell tennie a számára, hogy továbbra is az eddigi feltételek mellett maradhasson ezen ítélkező testület tagja?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – ideértve egyrészt az EUSZ 2. cikket és a jogállamiság abban kimondott értékét, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és a lojális együttműködés abban kimondott elvét, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, az EUMSZ 267. cikket, valamint a tényleges érvényesülés és az uniós jog elsőbbségének elvét, másrészt az EUSZ 2. cikket és a demokrácia abban kifejezett értékét, az EUSZ 4. cikk (2) bekezdését, valamint a hatalmi ágak szétválasztásának elvét –, hogy a nemzeti bíróságnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képező nemzeti rendelkezések, így a törvényi szintű rendelkezések alkalmazásának felfüggesztésére vonatkozó jogosultsága, illetve kötelezettsége közvetlenül az uniós jogból ered?

   Az e kérdésre adott válasz tekintetében jelentőséggel bír-e, hogy a nemzeti jog nem írja elő annak lehetőségét, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő bíróság felfüggesztheti a nemzeti rendelkezések alkalmazását, és hogy az alapügy körülményei között olyan határozatot kell hozni, amely a fenti rendelkezések alkalmazását az említett előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott válaszban foglalt uniós jogi értelmezési szempontoknak a kérdést előterjesztő bíróság általi figyelembevételéig felfüggeszti?”

A Bíróság előtti eljárás

Az ügyek egyesítéséről

38 A Bíróság elnöke a 2023. december 6-i határozatával az eljárás írásbeli és a szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából egyesítette a C-646/23. és C-661/23. sz. ügyeket.

A gyorsított eljárás alkalmazása iránti kérelemről

39 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérte a Bíróságtól a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmeket a Bíróság eljárási szabályzata (1) bekezdése alapján gyorsított eljárásban bírálja el.

40 E kérelmek alátámasztása érdekében lényegében arra hivatkozott, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság előtti hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jogra vonatkoznak, és hogy ilyen alapvető megfontolások igazolják a Bíróság gyors válaszát.

41 Az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése szerint a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes döntéshozatal tekintetében ezen eljárási szabályzat rendelkezéseitől eltérve gyorsított eljárást alkalmaz, ha az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.

42 A 2024. január 30-i Lita végzésben (C-646/23 és C-661/23, EU:C:2024:107) a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek gyorsított eljárásban történő elbírálására irányuló kérelmeket el kell utasítani, mivel egyrészt a valamely katonai bíróság hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított bírájának 2023. november 15-i hivatalból történő nyugdíjazását előíró nemzeti szabályozás nem jelentős számú bírót, hanem csak egy katonai bírót érintett, így e szabályozás alkalmazása nem kérdőjelezheti meg rendszerszintű módon a lengyel igazságszolgáltatási rendszer működését, másrészt pedig a gyorsított eljárás alkalmazása nem tette volna lehetővé a Bíróság számára, hogy olyan határidőn belül hozzon határozatot, amely arra alkalmas helyzetbe hozta volna a kérdést előterjesztő bíróságot, hogy az alapjogvitákat az említett szabályozás hatálybalépése előtt bírálja el.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek benyújtását követően bekövetkezett fejleményekről

43 2024. április 19-i levelében a kérdést előterjesztő bíróság jelezte, hogy P. R. bíró szolgálati viszonya fennállásának megállapítása iránti kérelmet nyújtott be a Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie-hoz (varsó-śródmieściei kerületi bíróság, Lengyelország), és hogy az e bíróság által hozott biztosítási intézkedéseket követően a Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális katonai bíróság) elnöke ideiglenesen visszahelyezte őt bírói tisztségébe.

44 A Bíróság tájékoztatás iránti kérelmére válaszolva a kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor pontosította, hogy a P. R. bíró szolgálati viszonya fennállásának értékelésére irányuló eljárás keretében a Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie (varsó-śródmieściei kerületi bíróság) nem dönthet a módosító törvény 10. és 13. cikkének érvényességéről, és nem kérdőjelezheti meg az e rendelkezések által már kiváltott hatásokat sem.

45 A kérdést előterjesztő bíróság 2025. január 29-én megküldte a Bíróságnak a 2025. január 7-i végzést, amellyel a Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie (varsó-śródmieściei kerületi bíróság) a Bíróság határozatának meghozataláig felfüggesztette az előtte folyamatban lévő eljárást.

A Bíróság hatásköréről

46 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróságnak a saját hatáskörének vagy a hozzá benyújtott kérelem elfogadhatóságának megállapításához magának kell megvizsgálnia meg azokat a körülményeket, amelyek között a nemzeti bíróság megkereste (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések az EUSZ 2. és EUSZ 4. cikkel, valamint a 2016/343 irányelvvel összefüggésben értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezésére, valamint a Charta 47. cikkének értelmezésére vonatkoznak.

48 Ami először is az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését illeti, e rendelkezés tárgyi szempontból minden olyan nemzeti bíróra vagy bíróságra alkalmazandó, amely az uniós jog értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó, és így e rendelkezés értelmében az uniós jog által szabályozott területeket érintő kérdésekben döntést hozhat (lásd ebben az értelemben: 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 32–

40. pont; 2020. március 26–i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 34. pont; 2025. február 25–i Sąd Rejonowy w Białymstoku és Adoreikė ítélet, C-146/23 és C-374/23, EU:C:2025:109, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 Márpedig az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekben szereplő, a lengyel kormány által az írásbeli észrevételeiben szolgáltatott magyarázatok által megerősített információkból kitűnik, hogy a jelen ügyben ez a helyzet áll fenn a kérdést előterjesztő bíróság esetében, amely katonai bíróságként az uniós jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekről határozhat.

50 Másodszor, ami a Charta 47. cikkét illeti, az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatalra utalás keretében a Bíróság kizárólag a számára biztosított hatáskörök korlátain belül értelmezheti az uniós jogot (2025. március 6-i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 Márpedig a Charta 51. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre, és ez a rendelkezés megerősíti a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatát, amely szerint az európai uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi helyzetre alkalmazni kell, az ilyen helyzeteken kívül azonban nem (2024. november 14-i S. [Az ítélkező testület módosítása] ítélet, C-197/23, EU:C:2024:956, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság nem szolgált olyan információval, amely szerint az alapügyek nemzeti szinten végrehajtott uniós jogszabály értelmezésére vagy alkalmazására vonatkoznának. Ugyanis, még ha a C-646/23. sz. ügyben előterjesztett első kérdés hivatkozik is a 2016/343 irányelvre, e kérdést nem ezen irányelv rendelkezéseire tekintettel tették fel, és az előterjesztő bíróság semmilyen magyarázattal nem szolgál az említett irányelv és ezen ügy közötti kapcsolatot illetően (lásd analógia útján: 2025. március 6-i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21. és C-648/21, EU:C:2025:143, 39. pont).

53 Ennélfogva a Charta 51. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Charta 47. cikke önmagában nem alkalmazható az említett ügyekben.

54 Mivel ugyanakkor az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése megköveteli, hogy a tagállamok megteremtsék azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken – különösen a Charta 47. cikke értelmében – a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek, ez utóbbi rendelkezést figyelembe kell venni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezése során (lásd ebben az értelemben: 2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése–Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 143. pont; 2025. február 25-i Sąd Rejonowy w Białymstoku és Adoreikė ítélet, C-146/23 és C-374/23, EU:C:2025:109, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

55 A Bíróság ezért hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésekre választ adjon.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A C-646/23. sz. ügyben előterjesztett első és második, valamint a C-661/23. sz. ügyben előterjesztett első kérdésről

56 A C-646/23. sz. ügyben előterjesztett első és második kérdésével, valamint a C-661/23. sz. ügyben előterjesztett első kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezéssel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely e szabályozás hatálybalépésétől kezdve a hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított katonai bíró hivatalból történő előrehozott nyugdíjazását írja elő olyan körülmények között, amikor először is az említett szabályozás nem fejti ki a rendelkezéseinek bevezetését igazoló okokat, és nem jelöl meg olyan közérdeket sem, amelyhez e rendelkezések igazodnának, továbbá ugyanezen szabályozás nem alkalmazandó a hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított katonai ügyészekre, noha a bírák és az ügyészek korábban ugyanazon szabályok hatálya alá tartoztak, és e szabályozás valójában csak egyetlen bírót érint, és az e bíróval szemben hozott, szankció jellegű intézkedések sorába illeszkedik, végül az említett bíró számára semmilyen bírósági jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre arra, hogy az ily módon rá vonatkozó, hivatalból történő előrehozott nyugdíjazásra irányuló intézkedést vitassa.

57 Annak érdekében, hogy választ lehessen adni e kérdésekre, emlékeztetni kell arra először is, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának a biztosításához szükségesek.

58 Az e cikkben hivatkozott hatékony bírói jogvédelem elve az uniós jog általános elve, amelyet többek között az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJEE) 6. cikkének (1) bekezdése rögzít, amelynek megfelel a Charta 47. cikkének második bekezdése.

59 Egyebekben, amennyiben a Charta olyan jogokat állapít meg, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, a Charta 52. cikke (3) bekezdésének célja a Chartában foglalt, illetve az azokkal megegyező, az EJEE-ben biztosított jogok közötti szükséges összhang biztosítása, anélkül hogy mindez sértené az uniós jog autonómiáját. Az Alapjogi Chartához fűzött magyarázatok (HL 2007. C 303., 17. o.) szerint a Charta 47. cikkének második bekezdése megfelel az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének. Következésképpen ügyelnie kell arra, hogy a jelen ügyekben elfogadott értelmezése olyan védelmi szintet biztosítson, amely nem sérti az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében rögzített és az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett védelmi szintet (lásd analógia útján: 2016. február 15-i N. ítélet, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 47. és 77. pont; 2024. július 11–i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21 EU:C:2024:594, 46. pont; 2025. március 6–i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

60 Másodszor, amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, annak biztosítása érdekében, hogy az uniós jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekben eljáró bíróság képes legyen az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése által megkövetelt hatékony bírói jogvédelmet biztosítani, alapvető fontosságú az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, amint azt a Charta 47. cikkének második bekezdése is megerősíti, amely a „független” bírósághoz való fordulás jogát a hatékony jogorvoslathoz való alapvető jog egyik

követelményeként említi (lásd ebben az értelemben: 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 41. pont; 2023. szeptember 7-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” ítélet, C-216/21, EU:C:2023:628, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

61 A bíróságok függetlenségére vonatkozó követelmény – amely a bírói hivatás velejárója – a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jog és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényegéből következik, amelyek döntő jelentőségűek a jogalanyok uniós jogból eredő valamennyi joga védelmének biztosítása és a tagállamok EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek, különösen pedig a jogállamiság értékének a megőrzése (lásd ebben az értelemben: 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai] ítélet, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 48. és 63. pont; 2025. március 6-i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

62 A Bíróság tehát kimondta, hogy e függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen ami a fórum összetételét, a kinevezést, a megbízatás időtartamát, valamint az elfogultsági okokat, a kizárási okokat és a tagok elmozdítását illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2018. július 25-i Minister for Justice and Equality [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai] ítélet, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. január 13-i 2022. június 24-i Minister Sprawiedliwości ítélet, C-55/20, EU:C:2022:6, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

63 Ezenkívül, ahogyan az az állandó ítélkezési gyakorlatból is következik, a bírák bármely külső beavatkozással vagy nyomással szembeni nélkülözhetetlen szabadsága megkövetel bizonyos olyan megfelelő garanciákat, mint az elmozdíthatatlanság, amelyek az ítélethozatal feladatával megbízott személyek védelmére szolgálnak (2018. július 25-i Minister for Justice and Equality [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai] ítélet, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. január 13-i Minister Sprawiedliwości ítélet, C-55/20, EU:C:2022:6, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

64 Az elmozdíthatatlanság elve, amelynek alapvető jelentőségét a Bíróság több ízben is hangsúlyozta, megköveteli többek között, hogy a bírák hivatalban maradhassanak mindaddig, amíg nem érik el a kötelező nyugdíjkorhatárt, vagy a megbízatásuk lejártáig, ha az határozott időre szól. Ezen, nem abszolút jellegű elv alól kizárólag akkor lehet kivételt tenni, ha jogszerű és kényszerítő indokok igazolják, tiszteletben tartva az arányosság elvét. Így általánosan elfogadott, hogy a bírák megfelelő eljárások tiszteletben tartása mellett visszahívhatók, ha nem képesek feladataik folytatására alkalmatlanság vagy súlyos kötelezettségszegés miatt (2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország [A legfelsőbb bíróság függetlensége] ítélet, C-619/18, EU:C:2019:531, 76. pont; 2019. november 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A rendes bíróságok függetlensége] ítélet, C-192/18, EU:C:2019:924, 113. pont; 2024. május 17-i NADA és társai ítélet, C-115/22, EU:C:2024:384, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

65 A bíróság tagjai elmozdíthatatlanságának garantálása megköveteli tehát, hogy tagjainak elmozdítását külön szabályozás határozza meg, olyan garanciákat nyújtó, kifejezett jogszabályi rendelkezések útján, amelyek meghaladják a közigazgatási jog és a munkajog visszaélésszerű

visszahívás esetén alkalmazandó általános szabályai szerinti garanciákat (lásd ebben az értelemben: 2024. május 17-i NADA és társai ítélet, C-115/22, EU:C:2024:384, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

66 Harmadszor, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a tagállamok nem módosíthatják jogszabályaikat oly módon, hogy az a jogállamiság értéke védelmének csorbítását eredményezze, amely értéket többek között az EUSZ 19. cikk konkretizálja. A tagállamok ily módon kötelesek biztosítani annak elkerülését, hogy az igazságszolgáltatási szervezetre vonatkozó jogszabályaik ezen értékre tekintettel leértékelődjenek azáltal, hogy nem fogadnak el olyan szabályokat, amelyek sértik a bírói függetlenséget (lásd ebben az értelemben: 2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 63. és 64. pont; 2023. szeptember 7-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” ítélet, C-216/21, EU:C:2023:628, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

67 Ebben az összefüggésben a Bíróság lényegében már kimondta, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan, az igazságszolgáltatási szervezetre vonatkozó nemzeti rendelkezések, amelyek az érintett tagállamban a jogállamiság értéke védelmének, különösen a bírói függetlenség garanciáinak leértékelődését eredményezhetik (2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból az következik, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás, amely a hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított katonai bíró helyzetét szabályozza, több egymást követő módosításon ment keresztül.

69 Először is, a katonai bíróságokról szóló törvény 35. cikkének (4) bekezdése alapján az ilyen helyzetben lévő katonai bíró az – akkoriban az ilyen kinevezés tekintetében diszkrecionális jogkörrel rendelkező – KRS-hez fordulhatott annak érdekében, hogy az javaslatot tegyen a Lengyel Köztársaság elnökének egy rendes bíróságon belüli egyenértékű tisztségre való kinevezésére.

70 Másodszor, a lengyel jogalkotó a 2022. március 23-án hatályba lépett, a honvédelemről szóló törvény 233. cikkébe bevezette azt a szabályt, amely szerint a hivatásos katonai szolgálata alól felmentett bírót vagy katonai ügyészt a törvény erejénél fogva megőrzi az érintett katonai bíróságnál betöltött tisztségét.

71 Harmadszor, ezt a hivatalban maradásra vonatkozó szabályt a katonai bírák esetében eltörölte a honvédelemről szóló törvény 233. cikkének a módosító törvény 10. cikke általi módosítása. A lengyel kormány által az írásbeli észrevételeiben szolgáltatott magyarázatokból kitűnik, hogy e módosítás a honvédelemről szóló törvény hatálybalépését megelőző jogi helyzethez való visszatérést eredményezte, így a hivatásos katonai szolgálatuk kötelezettsége alól felmentett katonai bírák a katonai bíróságokról szóló törvény 35. cikkének (4) bekezdése alapján főszabály szerint ismét kérhetik, hogy a Lengyel Köztársaság elnöke a KRS javaslatára a katonai bíróságokról szóló törvény 35. cikkének (4) bekezdése alapján a rendes bíróságokon belüli, egyenértékű tisztségre nevezze ki őket. Mindazonáltal a módosító törvény 13. cikke értelmében kivételt képeznek ezen elv alól azok a katonai bírák, akiket e törvény hatálybalépése, azaz 2023. november 15. előtt mentettek fel a hivatásos katonai szolgálatukból eredő kötelezettségek alól, de

akik a honvédelemről szóló törvény 233. cikkének megfelelően megőrizték katonai bírói tisztségüket. E 13. cikk alapján az érintett bírákat a módosító törvény hatálybalépésének időpontjától hivatalból nyugdíjazni kell.

72 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy ez a nemzeti szabályozás, amely az előző pontban felidézett körülmények között a hivatásos katonai szolgálatuk alól mentesülő katonai bírák előrehozott nyugdíjazására irányuló intézkedést vezetett be, sérti-e a bírák függetlenségének az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő elvéből eredő követelményeket. E célból fontos emlékeztetni arra, hogy az EUMSZ 267. cikk keretében a Bíróság csak arra jogosult, hogy a Szerződések és az európai uniós intézmények által hozott aktusok értelmezéséről döntsön, arra viszont nem, hogy az uniós jog szabályait egy meghatározott ügyre alkalmazza. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban a Bíróság az EUMSZ 267. cikkel bevezetett igazságügyi együttműködés keretében – a rendelkezésére álló iratokban fellelhető tényekből kiindulva – megadhatja a nemzeti bíróságnak az uniós jog értelmezésének azokat az elemeit, amelyek valamely uniós jogi rendelkezés hatásainak értékelése során részére hasznosak lehetnek (2024. október 17-i NFŠ ítélet, C-28/23, EU:C:2024:893, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 Először is, az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekből és a lengyel kormány észrevételeiből kitűnik, hogy – többek között a módosító törvény előkészítő munkálataiban – semmilyen indok nem található azon nemzeti szabályozás igazolására, amely előírja azon katonai bírák 2023. november 15-ig hivatalból történő előrehozott nyugdíjazását, akik – noha felmentették őket a hivatásos katonai szolgálatuk kötelezettsége alól – megőrizték katonai bírói tisztségüket. Ezenkívül úgy tűnik, hogy e törvény kizárólag a katonai bírákra alkalmazandó, a katonai ügyészekre nem, míg a bíráknak és az ügyészeknek a hivatásos katonai szolgálatuk kötelezettsége alóli felmentésüket követő hivatalban maradására korábban ugyanazok a szabályok vonatkoztak. Ebből az is kitűnik, hogy ezt az eltérő bánásmódot a lengyel jogalkotó nem igazolta a bírák és ügyészek helyzete közötti, az említett szabályozás tárgyával összefüggő objektív különbség fennállása tekintetében. E körülmények között, és a nemzeti bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében úgy tűnik, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, sérti a jelen ítélet 64. pontjában felidézett azon követelményt, amely szerint a bírák elmozdíthatatlanságának elve alóli kivételeket jogszerű és kényszerítő indokoknak kell igazolniuk.

74 Másodszor, az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekben szereplő és a lengyel kormány által az írásbeli észrevételeiben megerősített információk szerint egyrészt a módosító törvény egy olyan, parlament általi módosításból ered, amelynél semmilyen kapcsolatot nem lehet megállapítani a katonai bíróságokra vonatkozó ezen módosítás és az eredeti törvénytervezet tárgya között. Másrészt e törvény 13. cikke ténylegesen csak P. R. bírót érintette. Csak ez utóbbi volt ugyanis egy olyan katonai bíró helyzetében, aki 2023. november 15-én katonai bíróságon maradt tisztségében azt követően, hogy felmentették a hivatásos katonai szolgálatának teljesítése alól. Márpedig ebben az esetben az említett szabályozás, noha általános hatályú rendelkezés formáját ölti, valójában egyedi intézkedésnek minősül.

75 E tekintetben az Emberi Jogok Európai Bírósága az állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően többek között a 2016. június 23-i Baka kontra Magyarország ítélet (CE:ECHR:2016:0623JUD002026112) 59. és 115–117. pontjában lényegében azt hangsúlyozta, hogy a valamely jog gyakorlásába való beavatkozásnak főszabály szerint általánosan alkalmazandó jogi eszközön kell alapulnia.

76 Harmadszor, mind az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekből, mind pedig a lengyel kormány írásbeli észrevételeiből kitűnik, hogy a P. R. bíró előrehozott nyugdíjazására irányuló intézkedést nem amiatt fogadták el, mivel e bíró alkalmatlansága vagy súlyos kötelezettségszegése miatt nem lett volna képes feladatainak ellátására, hanem azért, mert az említett bíró nyilvánosan bírálta a lengyelországi igazságügyi reformot. Amint arra a Bizottság írásbeli észrevételeiben rámutat, ugyanezen bíró szakmai előmenetele és jogállása, amelyet a jelen ítélet 22–26. pontja foglal össze, egyébiránt azt látszik megerősíteni, hogy okozati összefüggés áll fenn egyrészt a véleménynyilvánítás szabadságának a lengyel igazságszolgáltatási rendszer reformjával kapcsolatos kérdésekben történő gyakorlása, másrészt pedig a módosító törvény 13. cikke alapján vele szemben alkalmazott előrehozott nyugdíjazási intézkedés között. Ennélfogva – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében – úgy tűnik, hogy ez az intézkedés az e bírósággal szemben hozott, szankció jellegű intézkedések sorába illeszkedik.

77 Negyedszer, az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekben szereplő információkból kitűnik, hogy míg a rendes bíróságokról szóló törvény 73. cikkének 2. és 3. §-a előírja, hogy a bírót a feladatainak ellátására való alkalmatlanság miatt hivatalból előrehozott nyugdíjazásra kötelező határozattal szemben jogorvoslattal lehet élni, a módosító törvény nem írt elő olyan jogorvoslati lehetőséget azon bíró számára, akivel szemben e törvény 13. cikke alapján előrehozott nyugdíjazási intézkedést hoztak, amelyet nem a bírói feladatok ellátására való alkalmatlansága, hanem a hivatásos katonai szolgálatra való alkalmatlansága igazol. A kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében úgy tűnik, hogy ennek az értékelésnek nem mond ellent az a körülmény, hogy P. R. bíró keresetet indíthatott a Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie (varsó-śródmieściei kerületi bíróság) előtt szolgálati viszonya fennállásának megállapítása érdekében. Amint ugyanis a jelen ítélet 44. pontjából kitűnik, a Bírósághoz intézett információkérésre adott válaszában a kérdést előterjesztő bíróság pontosította, hogy a P. R. bíró szolgálati viszonya megszakadásának hiányát megállapító határozat hatálya korlátozott lenne, mivel nem vonja maga után sem a módosító törvény 13. cikke szerinti előrehozott nyugdíjazásra irányuló intézkedés által már kiváltott joghatások visszaható hatályú megsemmisítését, sem pedig e bírónak a feladatait ellátó bírósághoz való visszahelyezését.

78 Márpedig az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a bírákat és ügyészeket megilleti az önkény elleni védelem, és e jog érvényesítésére kizárólag a hivatalvesztést kimondó határozat jogszerűségének egy független igazságügyi szerv általi felülvizsgálata képes (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2023. október 24., Pająk és társai kontra Lengyelország ítélet, CE:ECHR:2023:1024JUD002522618, 194. §, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

79 Ötödször, a módosító törvény 10. és 13. cikkének rendelkezései – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatokra is figyelemmel – azáltal, hogy megszüntetik a hivatásos katonai szolgálatából eredő kötelezettségek alól mentesített katonai bíró azon jogát, hogy megőrizze tisztségét abban a katonai bíróságban, amelybe kinevezték, és amely a katonai bíró 2023. november 15-i előrehozott nyugdíjazását írja elő, aki így a törvény értelmében hivatalában maradt, a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében az igazságszolgáltatás szervezete terén a lengyel jogszabályok csorbulásához vezethetnek, ami így sérti a bírói függetlenség csorbíthatatlanságának a jelen ítélet 66. és 67. pontjában felidézett elvét.

80 A fenti megfontolások összességére tekintettel a C-646/23. sz. ügyben előterjesztett első és második kérdésre, valamint a C-661/23. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezéssel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely e szabályozás hatálybalépésétől

kezdve a hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított katonai bíró hivatalból történő előrehozott nyugdíjazását írja elő olyan körülmények között, amikor először is az említett szabályozás nem fejti ki a rendelkezéseinek bevezetését igazoló okokat, és nem jelöl meg olyan közérdeket sem, amelyhez e rendelkezések igazodnának, továbbá ugyanezen szabályozás nem alkalmazandó a hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított katonai ügyészekre, noha a bírák és az ügyészek korábban ugyanazon szabályok hatálya alá tartoztak, és e szabályozás valójában csak egyetlen bírót érint, és az e bíróval szemben hozott, szankció jellegű intézkedések sorába illeszkedik, végül az említett bíró számára semmilyen bírósági jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre arra, hogy az ily módon rá vonatkozó, hivatalból történő előrehozott nyugdíjazásra irányuló intézkedést vitassa.

A C-661/23. sz. ügyben előterjesztett második, valamint a C-646/23. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdésről

81 A C-661/23. sz. ügyben előterjesztett második kérdésével és a C-646/23. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését és az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azok arra kötelezik a nemzeti bíróságot és az érintett tagállam minden más hatóságát, hogy mellőzzék a bírák előrehozott nyugdíjazását előíró nemzeti szabályozás alkalmazását, amennyiben e szabályozást az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megsértésével fogadták el, és ebből következően az említett szabályozás alapján nyugállományba helyezett bírót vissza kell helyezni a tisztségébe.

82 E kérdések megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog elsőbbségének elve szentesíti az uniós jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben. Ez az elv tehát arra kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja az e normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 157. és 158. pont; 2025. március 6-i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 88. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

83 Az említett elv így többek között arra kötelez minden nemzeti bíróságot, amelynek feladata, hogy a hatásköre keretei között uniós jogi rendelkezéseket alkalmazzon, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában biztosítsa e jog követelményeinek teljes érvényesülését, saját hatáskörénél fogva mellőzve minden olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat alkalmazását, amely ellentétes az uniós jog valamely közvetlen hatályú rendelkezésével, anélkül hogy kérnie kellene, vagy meg kellene várnia e nemzeti szabályozás vagy gyakorlat jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítését (lásd: 1978. március 9-i Simmenthal ítélet, 106/77, EU:C:1978:49, 24. pont; 2019. június 24–i Popławski ítélet, C-573/17, EU:C:2019:530, 58. pont; 2025. március 6–i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 89. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

84 Márpedig az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdése, amely egyértelmű és pontos eredménykötelezettséget ír elő a tagállamok számára, és amely nem függ semmilyen feltételtől, különösen az uniós jog értelmezésére és alkalmazására köteles bíróságok függetlensége és pártatlansága, valamint azon követelmény tekintetében, hogy azok törvény által előzetesen létrehozott bíróságok legyenek, közvetlen hatállyal bír, ami azt jelenti, hogy a Bíróság által értelmezett uniós jog e rendelkezéseivel

ellentétes nemzeti rendelkezéseket, ítélkezési gyakorlatot vagy egyéb gyakorlatot nem lehet alkalmazni (2025. március 6–i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 90. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

85 A Bíróság egy fegyelmi testület által az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megsértésével hozott, a bíró tisztségéből való felfüggesztésére irányuló intézkedéssel összefüggésben kimondta, hogy a nemzeti bíróságnak többek között a jelen ítélet 82–84. pontjában felidézett kötelezettségek teljesítése érdekében mellőznie kell ezen intézkedés alkalmazását, ha ez a szóban forgó eljárási helyzetre tekintettel elengedhetetlen az uniós jog elsőbbségének biztosítása érdekében (lásd ebben az értelemben: 2023. július 13-i YP és társai [Bíró mentelmi jogának felfüggesztése és tisztségéből való felfüggesztése] ítélet, C-615/20 és C-671/20, EU:C:2023:562, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

86 Ez az értelmezés alkalmazandó az alapügyek hasonló összefüggésében is, amelyet a bíró előrehozott nyugdíjazását előíró szabályozásnak az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megsértésével történő elfogadása jellemez.

87 Mivel a tényállás végső értékelése, valamint a nemzeti jog alkalmazása és értelmezése az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás keretében kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata, e bíróságnak kell végleges jelleggel megállapítania az alapeljárásokban az előző pontban felidézett elvből eredő konkrét következményeket. Ugyanakkor, amint arra a jelen ítélet 72. pontja emlékeztet, a Bíróság a rendelkezésére álló iratok alapján megadhatja e bíróságnak az uniós jog értelmezésének azokat az elemeit, amelyek e célból számára hasznosak lehetnek.

88 E tekintetben a C-646/23. sz. ügyben előterjesztett első két kérdésre és a C-661/23. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre adott válaszból az következik, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének elsőbbsége és közvetlen hatálya azt jelenti, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak mellőznie kell az olyan nemzeti szabályozás alkalmazását, amely az említett rendelkezést megsértve az azt alkotó egyesbíró előrehozott nyugdíjazását írja elő. E bíróságnak képesnek kell lennie arra is, hogy azonos összetételben folytassa az e bíró nyugdíjazásának időpontjában előtte folyamatban lévő eljárások vizsgálatát, akit ennélfogva vissza kell helyezni a tisztségébe, mivel a nemzeti bíróság ítélkező testületeinek meghatározására és módosítására hatáskörrel rendelkező igazságügyi szervek kötelesek biztosítani e visszahelyezést (lásd analógia útján: 2023. július 13-i YP és társai [Bíró mentelmi jogának felfüggesztése és tisztségéből való felfüggesztése] ítélet, C-615/20 és C-671/20, EU:C:2023:562, 72. pont; 2025. március 6-i D. K. [Ügyek bírótól való elvétele] ítélet, C-647/21 és C-648/21, EU:C:2025:143, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

89 A C-661/23. sz. ügyben feltett második kérdésre és a C-646/23. sz. ügyben feltett negyedik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését és az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy azok arra kötelezik a nemzeti bíróságot és az érintett tagállam minden más hatóságát, hogy mellőzzék a bírák előrehozott nyugdíjazását előíró nemzeti szabályozás alkalmazását, amennyiben e szabályozást az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megsértésével fogadták el, és ebből következően az említett szabályozás alapján nyugállományba helyezett bírót vissza kell helyezni a tisztségébe. Az ítélkező testületek összetételének meghatározására és módosítására hatáskörrel rendelkező igazságügyi szervek kötelesek biztosítani e visszahelyezést.

A C-646/23. és a C-661/23. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésről

90 A C-646/23. sz. ügyben és a C-661/23. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az a nemzeti bíróság, amely úgy határoz, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjeszt a Bíróság elé, még akkor is jogosult az e bíróságot alkotó egyesbíró hivatalból történő előrehozott nyugdíjazását előíró nemzeti szabályozás alkalmazását ideiglenesen felfüggeszteni a Bíróság válaszát követően hozott határozatának kihirdetéséig, ha a nemzeti jog értelmében nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy ilyen felfüggesztést rendeljen el. Ez az ideiglenes felfüggesztés azt jelenti, hogy azon bíró számára, akire a hivatalból történő nyugdíjazásra irányuló intézkedés vonatkozik, biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy az ezen intézkedés hatálybalépésekor előtte folyamatban lévő egyéb ügyekben továbbra is eljárjon.

91 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog teljes érvényesülése előírja annak lehetőségét, hogy az e jog által szabályozott jogvitában eljáró bíróság elrendelje azokat az ideiglenes intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik az e jog alapján hivatkozott jogok fennállása tárgyában hozandó határozat teljes körű érvényesülésének biztosítását. Ha ugyanis az a nemzeti bíróság, amely az eljárást felfüggeszti addig, amíg a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdését meg nem válaszolja, nem rendelhetne el ideiglenes intézkedést a Bíróság válaszát követően meghozandó határozatának kihirdetéséig, gyengülne az EUMSZ 267. cikk által létrehozott rendszer tényleges érvényesülése. E rendszer hatékonyságát veszélyeztetné az is, ha az ilyen ideiglenes intézkedésekhez kapcsolódó jogerőt figyelmen kívül hagyhatná többek között azon tagállam valamely hatósága, amelyben az említett intézkedéseket meghozták (2021. október 6-i W.Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 142. és 161. pont).

92 A Bíróság ezenkívül pontosította, hogy adott esetben a nemzeti bíróságnak mellőznie kell azon belső jogszabályok alkalmazását, amelyek megakadályoznák az ideiglenes intézkedések elrendelésére vonatkozó hatáskört (lásd ebben az értelemben: 1990. június 19-i Factortame és társai ítélet, C-213/89, EU:C:1990:257, 21. pont; a Bíróság elnökének 2021. február 25-i Sea Watch végzése, C-14/21 és C-15/21, EU:C:2021:149, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

93 Ebből következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy felfüggessze a módosító törvény azon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek a hivatalból történő nyugdíjazását eredményezik, mindaddig, amíg a Bíróság válaszát követően az alap-büntetőeljárásokban határozatot nem hoz. E szabályozás, és ebből következően az e bíróságot alkotó egyesbíró előrehozott nyugdíjazására irányuló intézkedés alkalmazásának e felfüggesztése azt is magában foglalja, hogy e bíróságtól az ezen intézkedés alkalmazásával kapcsolatos okokból nem lehet elvonni az ezen intézkedés hatálybalépésének időpontjában előtte folyamatban lévő többi ügyet, így e bíróságnak képesnek kell lennie arra, hogy ezen ügyek vizsgálatát legalábbis az említett ideiglenes felfüggesztés időszakában folytassa.

94 A fenti megfontolásokra tekintettel a C-646/23. sz. ügyben és a C-661/23. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a nemzeti bíróság, amely úgy határoz, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjeszt a Bíróság elé, még akkor is jogosult az e bíróságot alkotó egyesbíró hivatalból történő előrehozott nyugdíjazását előíró nemzeti szabályozás alkalmazását ideiglenesen felfüggeszteni a Bíróság válaszát követően hozott

határozatának kihirdetéséig, ha a nemzeti jog értelmében nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy ilyen felfüggesztést rendeljen el. Ez az ideiglenes felfüggesztés azt jelenti, hogy azon bíró számára, akire a hivatalból történő nyugdíjazásra irányuló intézkedés vonatkozik, biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy az ezen intézkedés hatálybalépésekor előtte folyamatban lévő egyéb ügyekben továbbra is eljárjon.

A költségekről

95 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezéssel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely e szabályozás hatálybalépésétől kezdve a hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított katonai bíró hivatalból történő előrehozott nyugdíjazását írja elő olyan körülmények között, amikor először is az említett szabályozás nem fejti ki a rendelkezéseinek bevezetését igazoló okokat, és nem jelöl meg olyan közérdeket sem, amelyhez e rendelkezések igazodnának, továbbá ugyanezen szabályozás nem alkalmazandó a hivatásos katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított katonai ügyészekre, noha a bírák és az ügyészek korábban ugyanazon szabályok hatálya alá tartoztak, és e szabályozás valójában csak egyetlen bírót érint, és az e bíróval szemben hozott, szankció jellegű intézkedések sorába illeszkedik, végül az említett bíró számára semmilyen bírósági jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre arra, hogy az ily módon rá vonatkozó, hivatalból történő előrehozott nyugdíjazásra irányuló intézkedést vitassa.

2) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését és az uniós jog elsőbbségének elvét

a következőképpen kell értelmezni:

azok arra kötelezik a nemzeti bíróságot és az érintett tagállam minden más hatóságát, hogy mellőzzék a bírák előrehozott nyugdíjazását előíró nemzeti szabályozás alkalmazását, amennyiben e szabályozást az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megsértésével fogadták el, és ebből következően az említett szabályozás alapján nyugállományba helyezett bírót vissza kell helyezni a tisztségébe. Az ítélkező testületek összetételének meghatározására és módosítására hatáskörrel rendelkező igazságügyi szervek kötelesek biztosítani e visszahelyezést.

3) Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az a nemzeti bíróság, amely úgy határoz, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjeszt a Bíróság elé, még akkor is jogosult az e bíróságot alkotó egyesbíró hivatalból történő előrehozott nyugdíjazását előíró nemzeti szabályozás alkalmazását ideiglenesen felfüggeszteni a Bíróság válaszát követően hozott határozatának kihirdetéséig, ha a nemzeti jog értelmében nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy ilyen felfüggesztést rendeljen el. Ez az ideiglenes felfüggesztés azt jelenti, hogy azon bíró számára, akire a hivatalból történő nyugdíjazásra irányuló intézkedés vonatkozik, biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy az ezen intézkedés hatálybalépésekor előtte folyamatban lévő egyéb ügyekben továbbra is eljárjon.

Aláírások